

Këyítfii Pee' deɓ kibínda Wo'eencii lëgís Këyítfiida

Këyítfii fii fëri Pee', apotaaraa Yéesu, bín kerceencaa teeruca a ciyëtúuscaa ga gohaa Aasíida (ga dii kúlkaa Turukii enoh watída). Këyítfiimaa Pee' bídeefa kerceencaama hatalu ga kipesda.

Ga wii Yéesu en ga ëldúnada, Pee' taabee nari. Ga waa Yéesu meyoh ëldúnada, Pee' enee apotaaraa yaawú'caa. Kerceencii Pee' bídee këyítfii fiida enee buwaa hatalsee hen ga kipesba ndaga daa ba gëmee ga Yéesu Kiristaada. Iñaama tah ya bínndaɓa kiwo'ɓa, ɓa am bi yëgís ga ngëmii. Enndii bëri dëwoh ga kitíku coonu. Ya wo'aba an Yéesu yii ba gëm garída yëri deɓ kitíku coonu, bi ya apussa. Iñaama teewoh an binaa ɓa hídoh na mesiklaataa, ɓa tookat kimúuñ fodaagari. Ya wo'aba ɓan daa kipesba jom kiman ga duuy buwaa sagu kigëm ga Kooh.

Këyítfii Pee' deɓ kibínda tíidoh anee:

- 1 - Këñdoh (1: 1-2)
- 2 - Yaakaarii onoh kipesda (1: 3-12)
- 3 - Kipeskaa sela'in (1: 13-2: 17)
- 4 - Kitaabuk kotcaa Kiristaa (2: 18-4: 19)
- 5 - Níirohcii yopii Kooh (5: 1-11)
- 6 - Tanjoh (5: 12-14)

Kēñdoh

¹ Mi Pee', apotaa' Yéesu Kiristaa, mi yēri bínndúu kēyítfi fii dú buwii Kooh tanuk enu sagac ga gohcii ba tasaarukohda: ennda gohaa Pom, waa Galasíi, waa Kapadoos, waa Aasíi na waa Bitíníi.

² Kooh, Paamudii tanukinndúu kumēēñí' fodaa ya nateeka kitumda, doonaa dú en buuci ga tumeenaa Helaa yisela'í'yaa, en dānaa dú kelohi' Yéesu Kiristaa ee ñífaagari aamuda onndúu kiset. Mi kíim Kooh barkeellúu bi dooy, onndúu jam wiyewin.

Yaakaarii onoh kipesda

³ Du kañat Kooh, Paamudii Yéesu Kiristaa, Ha'mudiigaruu. Ga yērmaandaagari wiyaak-waa, ya oninnduu kilímukis ga kipes ki'as, ee dū laakin yaakaaraa onohi kipes, ga daa ya mílisi' Yéesu Kiristaa ga kikaankaada.

⁴ Fodaama, dú laas ga iñcaa cinéwí'caa Kooh faani'túu ga asamaanda. Iñcaama yasukohoo, ca líiwoo, ca neewoo.

⁵ Kooroh ga ngēmii dú laakda, Kooh hayyúu kiníi' na dooliigari mín ga tóohda, bi ga besaa mēēñjoh ya yah kiteewoh kimúckiima ya waayuki'túuda.

⁶ Keeñnjúu soosin ga yaakaaraama, luu enee an dú jomin kikooh diima ga coonucāa en tóoh. Coonucāama nak maañanndii,

⁷ ca en kimalaksukoh ngēmiigarúu, dii wa hín kiyégísda, fodaa daa wúrúus útsi ga kiwii kimelici'wada. Ee ngēmiigarúu wēñ solu fúuf wúrúusaama aaw ga kiyasukoh donda. En dānaa ngēmiigarúu hayyúu ki'on dú laak

gërëm, dú laak ndam, dú eru cée', bëríinaa Yéesu Kiristaa feeñukanda.

⁸ Dú mosoo kihot Yéesu ee moona dú waarin-di. Bi wati dú hottiiri, ee kokohhii dú gëmin gari. Kërí tah dú taabin ga na keen wisóosi', waa ken mínoo kiwo' na kúuw, waa taam na ndam.

⁹ En ki'ena, dú laasin ga íinii dú séentuk ga ngëmii dú laakda. Iñaama yëri en an fitciigarúu, ca múc.

¹⁰ Ga loo kimúckiima, seldíiga-Koohcaa heelussa ki'ínoh na kihalaat ga dijófi', ee ba yéegalohha kijofkaa Kooh nareerúu kiteebda.

¹¹ Ba baa heel ki'ínoh bi jof jamaanaa iñcaama Heli Kiristaanii ínohlukohéeba, yah kilaakohda, na daa ca yah kimanda. Heliima taabee nabadá yéegaleeba, balaa ka laakaa, coonucaa Kiristaanii na' kidayda na ndamaa yah ga kitíkda.

¹² Kooh teebpaaba an iña ba yéegalohee yaama, ba ga kihafba, aawéerii ga ba wayee aawee garúu. Diimada, buwii en na kiyéegaloh Hewhewii winéwi'wiida wo'inndúu iñaama, kooroh ga doolii Heli yisela'í'yii Kooh wosoh, meyoh asamaanda. Malaakacii sah waaruunun kitík hasba ga iñcaama.

¹³ Kon waayukat haffúu, dú wíisoh wecej, dú lík yaakaa'túu béebwa ga iña yijófi'yaa Kooh yahhúu ki'on bëríinaa Yéesu Kiristaa feeñukanda.

¹⁴ Enat oomaacaa kelohdin Kooh. Kaa taabukat neblaak-kumuuncaa dú enukohee kudewaada; lak dú ínohhii Kooh duum,

¹⁵ wayee sela'at hen ga béeb kipeskiigarúu fodii dii bii bayyúu ga hafci sela'da.

16 En ki'ena, bídu ga Këyítfaa an: «Enat buwaa sela'in, ndaga mi, mi sela'in».

17 Waa Kooh yii atti'i baa en béeb ga iñaa ya tumi ee fa'dohoo kenda yëri d'ú bayi «Buba» d'ú en na kikiímaa, kon nak, ga kipeskiigarúu dii ga ëldúnafa, d'ú jominndi ki'e' céé' wiyaak.

18 D'ú ínohin an iñaa d'ú laasohu ga kipeskaa enéerií dara d'ú lam ga bicaasambúuda enndii iñaa yah kiyasukoh fodii hëelís wala wúrúus.

19 Ó'óo, d'ú laasuunun ndaga ñífaa wilëeki'-soluwaa Kiristaa aamu, fodii sarah kubaalkaa dara nëewísukkiigari ee laakoo sík.

20 Kooh tanukinndi kumëëñí', lak ëldúna sakussii duum ee ya onin buwii ki'ínohhi ga jamaanuciima en cii méeñjohda, ndaga d'ú.

21 Kooroh gari, d'ú gëmin ga Kooh, yii mílisi'ti ga buwaa kaanin, e'tari ndamda. Fodaama, ngëmiigarúu na yaakaariigarúu cii ëewrukka ga Kooh.

22 Ga wii d'ú taabuk kayohfiida, fodaama d'ú sétírin fítciigarúu bi d'ú mínin kiwaa' bimooroombúu kayoh-kayohda. Kon nak, waarohat kayoh-kayohda na keeñciigarúu béebca.

23 D'ú límuksin kilímuk ki'as kaa meyohhii ga pesohpaa yah kiyasukoh, wayee ka meyoh ga pesohpaa yasukohanndii. Ee pesohpiima përi en Wo'eenii Kooh onohi kipes ee wa tuukan bi taa'da.

24 En ki'ena, bídu ga Këyítfaa an:
«Bo'-súusúus man na pëegí;
ndam bo'-súusúus man na sapuus-pëegí.
Pëegí súwin, sapuuscaa keen,

25 wayee Wo'eenii Ha'mudii tuukan bi taa'.»✧

Ee wo'eeniima wëri en Hewhewii winéwí'wii dú yéegalseeda.

2

Atoh-koñii tawahii KooH

¹ Kon foñat tooh iñaa en kisoot, kiñaañukoh bo', kijófjófduk, ki'iñaan, kipok kiwo'.

² Fodii lii', díibukat kibap ga miismii koocussii en Wo'eenii KooHda, en d'anaa, ma onndúu kiyak bi dú múc.

³ En ki'ena, bídu ga Këyítfaa an: «Dú hotin dii Ha'mudii hín kijofda».

⁴ Ha'mudii yëri en atohii en na kipes buwii jafeeda wayee KooH tanukwa ee wa laakin solu gari. Deeyat gari.

⁵ Waa dú enin atohcaa en na kipes, dú ban, deeyat gari doonaa dú en tawahii Kaanfii Helii yisela'í'yii dëkohda ee dú en bisarahoh, baa en buu KooH, kitumi'ti sarahcaa Helii yisela'í'yii onnduuca kitumda. Sarahcaama KooH tookinca kooroh ga Yéesu Kiristaa .

⁶ En ki'ena, bídu ga Këyítfaa an: «Mi yii yíppa atoh-koñ dii ga Síyon, mi yëri tanukwa ee wa wëri wëñ kilaak solu. Baa gëm gawanaa, yaakaa'fu tasoo múc.»✧

⁷ Kon dú bii dú gëmindá, wa erinndúu cée', wayee bii gëmbbiida, ba ínohat an: «Atohaa tawahohcaa jafeeda wëri méeñjoh ki'en atoh-koñii tawahii»✧.

✧ **1:25** 1: 25 Mëdírohat na Kañcaa 103: 15-17. ✧ **2:6** 2: 6 Malkat Ísayii 28: 16. ✧ **2:7** 2: 7 Malkat Kañcaa 118: 22.

8 «Wa enin ban atohii këfíti buwii, wii búukíbaɗa.»✧

Wa këfítinba ndaga ba tookkii kigëm Wo'eenii Kooh, ee iñaama yëri sekeefa.

9 Wayee dú, dú en heetii Kooh tanukɗa ya tuminndúu bisarahoh na fibuu'. Dú en heetii wisela'í'wii, heetii ya heeli' hafciɗa, doonaa dú yéegaloh tumeencii ciyaakcii✧.

Ya bewohhúu ga ñúusii, haydohharúu ga lee'laatii neɓ kiniirukɗa.

10 Kudewaa, dú enéeríi heetii Kooh wayee diimada dú enin heetiigari. Kudewaa dú laaséeríi ga yërmaandii Kooh wayee diimada dú laasin gawa.

Kipes fodii súrɗa Kooh

11 Dú bii mi keeñukinda, dú man na buwaa kooroh ëldúna hen rek, fodii bisagac, kërí tah mi daassúu ga iñii yii: Abukat ga neɓlaat-kumuuncii heñohi fít bo'ɗa.

12 Badukeenumgarúu ga d'uuy yiifa'cumɗa enat wimóri'. En ɗanaa, luu ba pokɗeerúu ki'en bitumoh-kofeel, ba hotan tumeenciigarúu cijófi'cii, ee ba ndami Kooh bëriinaa yaama baawanbada.

13 Béeb nguu' waa bo'-súusúus mín tuuki' ga ëldúna, kelohɗatwa ndaga Ha'mudii: ennda buurii hanoh béeb buu'cii dookɗa,

14 ennda ban gúwernëe'ciigari ya wos kiko' tumoh-kofeelcii na kikañ buwii tumi yijófi'ɗa.

✧ 2:8 2: 8 Malkat Ísayíi 8: 14. ✧ 2:9 2: 9 Malkat Eksoot 19: 5; Ísayíi 43: 20.

15 En ki'ena, iñii Kooh waa'da wëri en an: dú tum iñaa jofin. En danaa dú lan túuwtii buwii laakoo hel, ínohsoo daraða.

16 Bayat badukeen buwaa laak haßba, ee kaa tumat iñaama úuf kikún tumeen cibóní'. Namat ki'en bisúrگا Kooh.

17 Erat buwii béebba céé', waarat mbokkerceencii, niikat Kooh ee dú e' buurii céé'.

Súrگا na ha'mudaagari

18 Dú súrgacii, kelohdat ha'munciigarúu, dú e'ba céé' wimëti' sëk. Hanat ki'eem rek ga ha'muncii bijófi'bi wala bii dúkohsi narúu henda, wayee bi ga sah bii tamohinda.

19 Kayoh, kikooruk coonucaa dú tíku ga iñaa enndii waas ndaga kitaabuk Kooh, ínohat an Kooh ga kijofkaagari onndúuka kimín.

20 En ki'ena, ndamii wiida wëri laak ga kikooruk doo'caa dú feekuca ndaga lak dú tum iñaa joffii? Wayee binaa dú took kikooruk coonu ndaga kitum iñaa jofinaa, ínohat an Kooh ga kijofkaagari yëri onndúu kimín iñaama.

21 Iñaama yëri Kooh bayohhúu. Kiristaanii ban sodin ndaga baakaa'ciigaruu, ee fodaama ya teewinndúu waas waa dú kooran, doonaa dú taabuk kotcaagari.

22 Ya mosoo kitum baakaa' wíinoo ee saboh fiinoo mosoo kimeyoh kúuwci.

23 Ya basuunun, ya mossii kitaas na basee.

Ya tíkuunun coonu, ya mossii kidíguk ken ki'ëldúk,
wayee ya díŋkaanohee hafci ga yah yii bay atti'ii wijúwí'wiida.

24 Ya koorukka baakaa'ciigaruu ga faanci, ya bayyaca,
ya ga kihafci ga wii ya kaan ga kuraanaada.
En danaa baakaa' mínsisoo yen garuu ee dú aas
ga kipeskii kijúwí'kii.

Dú wëkírohu kon ga gaañcaagari.

25 En ki'ena, kudewaa dú madee na baalcaa múuy hen, wayee diimada, dú bii ëewrukka ga nírohii watuki fitciigarúuda.

3

Beti na yaalci

1 Dú ban, beticii, kelohdat yaalciigarúu. En danaa, laak gaba yaa gëmbii Wo'eenii Koohaa, daa dú manda mínba ki'ek ga ngëmii. Iñaama soolukanndii kiwo':

2 ba malakan rek ga badukeenaagarúu, daa dú hín kiset keeñ ee dú erinba cée'da.

3 Kaa heelat rek kimo' ga fooh: ennda kidúguk bi jek, kipokuk ceen-wúrúus na ki'ekuk kúlti cimóri'.

4 Wayee heelat kimo'kaa en ga duuy keeñ, yasukhooda: ennda kilewet na kiyewin jam. Kimo'kaa kaama keri laak solu ga fikii Kooh.

5 En ki'ena, beticaa waama bisela'í'baa tíksee yaakaa'ba ga Kooh ee tookdusee biyaalbada, iñaama yeri enee kimo'kaagaba.

6 Madee fodaama ga Saaraa. Ya kelohdee Abaraham hen bi, ya bayeeri Ha'mudaagari. Dú ban, binaa dú tum iña jofin ee taambii na kiniik daranaa, iñaama hay kiteewoh an dú tucaasamun Saaraa.

⁷ Dú yaalcii ban, baa en béeb ga kipeskaagari na betici, ya jomin kifoñ hel ga an ya hínndii nari dooli. Eratba cée' wimëti' ndaga ba hay narúu kibok kilam kipeskaa kukayohkaa Kooh onndúudfa. En danaa dara honohoorúu kikíimi Kooh bi jof.

Kitook kisodalu ga kitum iñaa jofin

⁸ Iñii méeñjohda wëri en béebpúu, bokat halaat, dú bok keeñ wíinoo. Waarohat ga díkaantirúu fodii buwaa bëri bokoh; baa en béeb laakat yërmaandi ga mooroomci ee baa en béeb yóoski' hafci.

⁹ Kaa íkat mesiklaat ga mesiklaat ee kaa taasat basee ga basee; namatti kikíimi', Kooh barkeelli. Kooh bayohhúu ga hafci iñaama, kibarkeellúu.

¹⁰ En ki'ena, bídu ga këyítfaa an:
«Béeb baa waa' kinebluk ga ëldúna ee kipesci newaa,
ya abat kúuwkaagari ga yibóní',
ee perempaagari hanat kiwo' saboh.

¹¹ Ya úsaayat yibóní' ee ya tumi yijófi',
ya heelat jam ee ya taabukiwa.

¹² Ya ínohat an Ha'mudii yii yíppa hasciigari ga buwii bijúwí' bii
ee ya yii déekka nofiigari ga iñii ba kíimirida.
Wayee buwii tumi iñaa boninda, Ha'mudii súugúrukinba.»*

Yaakaa' ga duuy kihatalu ga kipes

¹³ Ee sah, bii yiida tumanndúu iñaa mesikin binaa dú kaantukoh ga kitum yijófiraa?

* 3:12 3: 12 Mëdírohat na Kañcaa 34: 13-17.

14 Luu enee an d'ú jom kikooruk i'naa meskin ndaga kitum i'naa júwin, ínohat an d'ú yewinin múu'. Kaa niikat búwii ga dara ee ßan ken hanat kihícoh hellúu.

15 Tookat ga keeñnjúu an Kiristaanii sela'in, ee ya hançi doŋ ya en Ha'mudiigarúu. Tuukat tek ga kitaas béeb ßaa meekisanndúu i'ni tah yaakaarii d'ú laakda.

16 Ee nak taabat ga na teey, d'ú on béeb céé', ee d'ú délí' hellúu. En ðanaa búwii pokdirúu kiwo' ndaga kipeskiigarúu kijúwí'kii ga Kiristaaniida kaci'u ga i'ncii ßa pokdirúuda.

17 En ki'ena, kikooruk mesiklaat ndaga kitum yijófi', en ga i'naa Kooh waaraa, kéri gën kikooruk mesiklaat ga kitum yibóní'.

18 Kiristaanii ga kihafci koorin ga mesiklaat waas kiinoo ndaga baakaa'cii búwii. Ya yii ya en ßo' yijúwí'da, ya kaannda kimúsal búwii júwussiida doonaa ya haydohba ga Kooh. Ya apussa, faan ßo'-súusúusfaagari kaannda, wayee Helii yisela'í'yii onndari kipesis.

19 Korohee ga Heliima, ya ka'ta ga helcaa tēcuk ga ßu-baamda kiyéegalba i'naa laakda*.

20 Helcaama cèri en cii satee kikelohi' Kooh, ga jamaanaa músúmaa miyewinmaa Kooh toweeða. Wiima lak Kooh yii múuñ rek, hídoh ga wahtaa Nowee enee na kihéwí' gaal-giyyaa wiyaakwaada. Bibo' bijutuut ßèri múcee ga músúmaama, ee enee ßo' ßiyitnaßaahay.

21 I'naama yèri mandarga bétisii d'ú bétisi'u ga músú wati, onndúu kimúcda. Bétisi' nak, enndii

---

* 3:19 3: 19 Lëegísoh ciliis wo' «ya ka'ta ga fitcaa ßuwaa kaaninda... »

kinís iñaa líib ga faan, wayee nam ki'en kitaas Kooh na hel widëlí'. Ee wa músalinndúu kooroh ga kimílískaa Yéesu ga buwaa kaaninda,

²² yii lap dook asamaan, hanohha yah-ñaabaa Koohda. Malaakacii, iñcii en na kinguuruk ga dook buwiida na iñcii laakin dooli ee hotukooda, kelohdindi.

4

Kigúroh na baakaa'

¹ Kon nak, waa Kiristaanii dayeera mesiklaat ga faanfaagari, dú ban, bewat helaa Kiristaa waama, dú tumwa ganaay. En ki'ena, baa day mesiklaat ga faanfaagari gúrohin na baakaa'.

² Kon, aboh diima den, iñii tes ga kipessúu ga ëldúnada hanat ki'en ga iñaa neb bo'-súusúus wayee enat ga iñaa Kooh waa'.

³ En ki'ena, dooyin sək ga dii dú pese kudewaa ga iñaa neb yiifa'ciida: dú enee ga kifaanuk na baa en béeb, kidíibuk iñaa en yuu mooroomfu, kilaal kihépi', kihíp look ga kiñam na ki'an, ki'aamuk koof ki'araami'.

⁴ Diimada, yiifa'cii léyuunun ga dii dú taabissii naba ga kipeskiigaba kibóní'kii kiima barinda. Kéri tah ba bii bassúu.

⁵ Ba hay kituuk bes kitaas ga fíkii bii tuuk ga ki'atti buwii en na kipes na buwii kaaninda.

⁶ En ki'ena, iñaama tah Hewhewii winéwí'wii yéegalohussa ban ga buwii diima den kaanu-ununda. Fodaama, luu enee an ba atti'uunun kikaan ga faancaagaba fodii béeb buwii, ga fitcaagaba ba bii pes fodii Kooh.

Ki'amdoh mooroomfu ga iñaa Kooh onndaa

⁷ Iñaa enin tóoh, jamaanaa wa leehandfa deeyin. Kon taabat na hel na kiwíisoh, en dānaa dū mín kikiim Kooh.

⁸ Balaa daranaa, waarohat ga dikaantirúu kiwaaroh kiwóorí' ndaga kiwaaroh kúnin baakaa'caa leehoo.

⁹ Baa en béeb tookat mooroomci ga kaanci ee hanat kitaam na kicapatuk.

¹⁰ Baa en béeb garúu laakin iñaa Kooh onndi. Ya bewat iñaa ya onudfa, ya amdoh buwaa bíinoo ga, fodii buwaa tuukuk lëgëy. Fodaama, ba tuukuk dijófi' béeb iñcii cinéwí'cii Kooh onohfa.

¹¹ Bo' en na kijangataa, ya wo'at iñii Kooh wo'fa. Baa en na ki'amdoh ga lëgëyiinaa, amdohat na doolii Kooh onndida. En dānaa, Kooh eru ndam ga iñaa en tóoh, kooroh ga Yéesu Kiristaa yii laak ndam na dooli bi taa'fa. Aameen!

Buwii hatalu ga kipesba ndaga Kiristaafa

¹² Dú bii mi keeñukinda, kaa lëyat ga mesik-laatcii citamohí'cii dallúudfa en fan enndii waas.

¹³ Namat kinebluk hen, ndaga dū beb bakkúu ga coonucii Kiristaa dayfa, doonaa bërínaa ya feeñukan ga ndamaagarida, keeñjúu soos seb.

¹⁴ Dú yewinin múu', binaa dū basu ndaga teekii Kiristaaniinaa, ndaga lak Helii Kooh líif na ndamfa wii dëkka ga dūuycúu.

¹⁵ Binaa laak garúu yaa tíku coonunaa, hanat ki'en an lak ya ap bo', wala ya lok hen, wala ya tum kofeel, wala an ya aas ga iñaa enndii waasci.

¹⁶ Wayee en an ki'en kerceen kërí tah bo' tíku coonunaa, ya hanat kilaak kaci ga iñaama.

Ya namat kay kigërëm Kooh daa ya bay teekii kerceenda.

¹⁷ Wahtii ki'atti'kii le'in, ee wa dewoh ga buwii en buu Koohda. En lak wa daloh garuunaa, kon buwii sagu kigëm ga Hewhewii winéwí'wii Koohda, ba yah na kiméeñjoh?

¹⁸ Fodaa këyítfaa wo'da: «En lak kimúc bo'yijúwí' kërí yooɓpiinaa, kon baa tumi baakaa', faali''ii Koohda, ya aaw na?»[☆]

¹⁹ Fodaama, buwii dayu mesiklaat ndaga ki-taabuk iñaa Kooh waa'da, ba lísat kitum iñaa jofin. Ba ayat kipesba tóoh ga yii sakba ee tumi iñaa ya díghda.

5

Nírohçii yopii Kooh

¹ Diimada nak, mi daas buwii ga ɗuuycúu en biyaak ga jaangiida. Mi yaak ga jaangii fodii gaba. Mi seedi'in coonucaa Kiristaa dayeeda ee mi laakin bak ga ndamaa yah kihotukda.

² Níirat yopii Kooh ɗiŋkaandúuda ee ɗú toputu'íba. Ee hanat ki'en an ɗú gítínu ga hen wayee enat ga iñaa newinndúu fodaa Kooh waa'kada. Hanat ki'en an kiwaa' hëelís ekkúu ga, wayee enat an ɗú gëm légëyaama hen.

³ Kaa heelat kilaak dooli ga ɗook buwii Kooh tík ga yahhúuda, namat ki'en buwaa yopii Kooh malakan gaba.

⁴ Ee binaa yii kuliyyuk ga tóoh nírohçiida feeñukaa, ɗú hay kilaas ndamii fodii baanubuu', waa fúrí'andii.

[☆] **4:18** 4: 18 Mëdírohat na Liwuk 11: 31.

⁵ Ee ban, dú oomaacii, kelohdat buwii en yaak ga jaangiida. Ee béeb buwum, yaa en béeb yóoskírat hafci ga fikíi mooroomci ee ekukat iñaama fodii kúlti ndaga bídu ga Këyítfaa an: «Kooh kaalin buwaa bēwí' hafbaɗa, wayee buwaa yóoskí' hafbaɗa, ya teewinba kijofkaagari[☆]».

⁶ Kon yóoskírat haffúu ga fíldoo yahii Kooh wilëekí'-dooliwii. En ɗanaa, ya bēwí'túu ga wahtaa ya amɗa.

⁷ Këlëembískat tóoh iña bítinndúu ga ɗookci ndaga yëri toputu'irúu.

⁸ Wíisohat ee dú watuki! Yii heñohirúuda, Seytaanii, yii yoot en fan gayindifaa en na kimbëmbuk kiheel baa ya seelsohan.

⁹ Abat bi yëgís ga ngëmiigarúu, dú tēhhi tēc, ee dú ínoh an mbok-kerceenciigarúu tasaarukoh ga èldúna tóohɗa, coonucaa man ɗa cëri ba day ban.

¹⁰ Dú hay kibaat kiday coonu jutuut, wayee Kooh ga kijofkaagari kiyaakkaa, hayyúu kibëwíris, ya onndúu kiyëgís gík, ya baattúu dooli bi dara mínoorúu kiyëngël. Ya bayinndúu kibok ga ndamiigari leehoo taa', ndaga dii dú enin wínoo na Kiristaada.

¹¹ Ya yëri laak kimín bi taa'. Aameen!

Taɗkoh

¹² Sílwee, ee ya en garoo mbok-kerceenaa mi óolukin, yëri amdohhoo bi mi mínndarúu kibín këyítfii fii. Mi bínndúu kidaassúu na kiseedi''úu

☆ 5:5 5: 5 Malkat Liiwuk 3: 34.

kijofkii kiwóorí'kii meyoh ga Koohda. Abat ga iñaama bi yégís.

¹³ Bu-jaangii ga Babíloon* Kooh fal fodii garúudá, bii kěńí'túu ga. Marka yii mi aboh fodii kowu ga ngěmiida, yii kěńí'túu ga ban.

¹⁴ Baa en béeb miginohat na mooroomci haf, kifuunndi fodii buwaa bokoh.

Jam taabat narúu béebpúu, dú bii dú en wíinoo na Kiristaaniida.

---

* **5:13** 5: 13 Pee', ga teekaa Babíloon, mínin ki'en, wo' dēkaa Room

**Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii**

**Noon: Hewhewii winéwí'wii Kooh Kifiliimunkii
ki'askii New Testament**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Noon)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

7c1cfb93-c4c9-5127-ac22-ecb23adca870